NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI VESTNIK

11
2024

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE

9 770350 434008

4,40 €

TEMA MESECA
Gremo na odpravo

Z NAMI NA POT
Loška dolina in Babno polje

Mire Steinbuch

Gore ne osvajate, z goro morata biti prijatelja

Pogovor iz Billi Bierling

O Billi Bierling (1967) zlahka rečem, da je večopravilna oz. *multitasking* "po domače" za nekatere. Je svobodna novinarka, ki piše članke za razne tiskane in spletne medije, strokovnjakinja za komunikacije, izvršna direktorica Himalajske baze podatkov, humanitarka, prevajalka, napisala je eno knjigo. Čeprav ima v domačem kraju Bavarske Alpe tako rekoč pred hišnim pragom, je začela skalno plezati v Veliki Britaniji, v snegu in ledu pa v Nepalu.

Leta 2009 je postala prva Nemka, ki je preživela vzpon in sestop z Mount Everesta po južni strani. Do zdaj je stala na šestih osemtisočakih, na treh brez dodatnega kisika. V Nepalu vodi tudi odprave na šesttisočake in trekinge.

V Garmish-Partenkirchnu ste se rodili kot Barbara Suzanne Bierling. Od kod vzdevek Billi?

To je zanimivo. Za moja starša sem bila Bärbel, krajša verzija Barbare. Nikoli me ni nihče klical Barbara, razen na začetku prvega razreda osnovne šole. Tam so že bile štiri Barbare: Bärbel, Babra, Babsi in Barbi, bilo je kar nekaj zmede. Zaradi mojega priimka Bierling je nekdo rekel, da sem Bierli, iz tega je izšla Billi. Nihče več me ne kliče Barbara. Za mojo družino, mamo, teto, sestro, in tesne prijatelje sem še vedno Bärbel, za vse druge pa Billi. Če bi na ulici za mano nekdo poklical Barbara, se ne bi ozrla. Imam dva potna lista, švicarskega in nemškega. V obeh imam umetniško ime Billi Bierling; kot ga je imel na primer Prince (glasbenik Prince Rogers Nelson, op. M. S.), v tem smislu.

Zakaj vas na nekaterih spletnih straneh in tisku navajajo kot Švicarko?

Leta 2002 sem se iz Londona preselila v Švico. Nekaj let sem delala za Švicarsko humanitarno pomoč (SHA), potem sem odšla v Nepal. Obdržala sem švicarski naslov, ker sem še vedno delala za švicarsko humanitarno organizacijo. Ko sem bila novinarka, sem zaprosila za delovno mesto strokovnjakinje za komuniciranje pri Švicarski humanitarni pomoči, ki deluje v okviru švicarske vlade. Da bi lahko delala za njih, sem morala imeti dovoljenje za stalno bivanje v Švici. Pred petimi ali šestimi leti sem ugotovila, da sem dovolj dolgo v Švici, da lahko zaprosim za njihov potni list. Počutim se Nemka, v tujini pa delam za švicarsko vlado, predstavljam Švico. Zato je dobro zame, da imam tudi švicarski potni list.

Billi na vrhu Lotseja, 8516 m
Arhiv Billi Bierling

Zdi se, da ste bili težavna mladostnica, ki pravzaprav ni vedela, kaj naj dela oziroma študira. Kako ste se spravili v red in toliko dosegli?

Veste, imate popolnoma prav. Nisem akademski človek. So ljudje, ki so dobri v šoli, pri študiju, zelo so pametni – jaz nisem nič od tega. Vendar premorem nekaj – in zato sem zelo hvaležna –, zagrabim priložnost, ne bojim se: aha, to je zanimivo, morda bi morala to poskusiti. Imela sem veliko sreče. Šolo sem pustila pri šestnajstih. Bila sem vajenka, postala sem trgovska pomočnica, nato sem odšla v ZDA za *au pair*, otroško varuško. Naučila sem se angleščine, to mi je v življenju zelo pomagalo. Potem sem šla v šolo v Münchnu, kjer mi ni šlo preveč dobro, zato sem se preselila v Anglijo. Tam sem se zaposlila kot

Billi in Miss Hawley Foto Karin Steinbach

Billi Bierling s kolesom v katmandujski gneči Foto Dinesh Deokota

pomožna učiteljica. Mlade sem poučevala nemško konverzacijo. Spoznala sem svojega partnerja. Bil je dober človek, kar naprej me je priganjal: "Vpiši se v univerzitetni študij." Res sem se, zdaj imam magisterij iz humanističnih znanosti. Vendar mislim, da se vse začne s tem, da izkoristim priložnost. Imam ideje, pomislim: pisala jim bom. Zmeraj si rečem, poskusila bom. Ni me strah, da me bodo zavrnili. Ne slepim se, da sem v nečem zelo dobra. Sem pisateljica, novinarka, opravljam humanitarno dejavnost. Vse, kar počnem, se trudim opravljati po svojih najboljših močeh. Nisem najboljša, vendar se upam delati.

Tudi v plezanju v gorah nisem zelo dobra, vendar si upam. Mislim, da je to tista skrivnost.

Imela sem neuspehe, mislila, mojbog, to precej presega moje moči. A kar koli počnem, zmerom se trudim dati od sebe najboljše, kar premorem. Če mi spodleti, to ni neuspeh; naredila sem vse, kar je bilo v moji moči. Če to za koga ni dovolj, mi je vseeno.

Kaj delate pri Švicarski humanitarni pomoči (SHA) kot strokovnjakinja za komunikacijo?

To je zelo pestro in široko delo. Opravljam ga od leta 2006. Nisem stalno zaposlena. Gre za kratkoročne pogodbe. Nastala je kriza, denimo v begunskem taborišču Moria na grškem otoku Lesbos je izbruhnil požar. Poslali so zdravniško pomoč, strokovnjaka za vodovod in, včasih, strokovnjaka za komuniciranje. Če je SHA poslala Švicarje, želi vedeti, kaj tam delajo. Jaz sem človek, ki se pogovarja z mediji. Odgovarjam na vprašanja, delim poročila, delam vse ostalo. V Morii je bilo veliko ljudi brez vode. Imeli smo vodno postajo, prišli so ljudje, ki so pregledali cevi; delam intervjuje s TV-postajami, časopisi, za ljudi kupujem SIM-kartice, sadje, organiziram helikopter. Čeprav opravljam določeno delo, skrbim tudi za druge nujne zadeve. Včasih delam v upravi; pišem, faksiram, ukvarjam se z vsem, kar spada v komunikacijo. Na te misije rada hodim, ker pomagam ljudem, ki so v stiski in nujno potrebujejo pomoč.

Leta 2004 vas je pisanje o alpinizmu privedlo v stik z Miss Elizabeth Hawley, znano alpinistično kronistko in skrbnico Himalajske baze podatkov v Katmanduju. Če vas je vzgajala za svojo naslednico, ali je bila učna doba težavna?

Zelo težko je bilo delati zanjo. Ko sem začela, sem nameravala ostati eno ali dve sezoni. Takrat je bila stara že 81 let, a je bila še pri močeh. Tam je bil že nepalski gospod Jeevan, ki je delal pri njej. Oba sva pomagala Miss Hawley, vendar nama je nalagala vedno več dela. Zelo se je navadila name, hotela me je obdržati v Katmanduju za celotno sezono odprav. Ampak sama sem hotela tudi plezati, pripravništvo je bilo zelo težavno. Mislim, da nobena od naju ni pomislila, da bom dejansko prevzela njeno delo. Kaže, da se je, tako kot veliko stvari v življenju, enostavno zgodilo. Še malo, pa še malo … Do mene je bila zelo stroga in natančna, jaz pa sem se je kar malo bala. A tudi občudovala. Družina mojih prijateljev me je spraševala: "Billi, kako lahko delaš pri Miss Hawley? Ne plačuje te, vpije nate, kritizira te …" Veste, na neki način sem bila fascinirana. Zdaj sem vesela, da se takrat nisem predala. Od nje sem se veliko naučila. Mislim, da sem privilegirana, ker sem jo tako dobro spoznala. Na koncu sva se zelo zbližali.

Ko se je Miss Hawley leta 2016 odločila, da bo nehala, nisem bila v Nepalu, temveč v Nemčiji. Delala je intervju z Garethom Madisonom. Morda ste slišali o njem, je ameriški alpinist in vodja odprav, njegova agencija Madison Mountaineering je specializirana za Mount Everest. Sredi pogovora je v njeni glavi nenadoma zavladala praznina. Samo za minuto. Po intervjuju je Miss Hawley rekla: "Končala sem. Ne morem več delati tega." Bila je precej živčna, poklicala je najino skupno prijateljico Liso Choegyal in ji rekla: "Lisa, tega dela ne zmorem več, ne zdržim. Kdo misliš, da bi me lahko zamenjal in nadaljeval?" "Billi, seveda." Miss Hawley je delovala precej presenečeno: "Misliš, da bi Billi to zmogla?" "Seveda bi." Miss Hawley me

Billi v nezakonitem izraelskem naselju Gilo na zasedenem Zahodnem bregu v Izraelu
Arhiv Billi Bierling

je vedno imela za hiperaktivno. Zdaj sem bila tu, zdaj tam, nato sem plezala na goro … Vedno je mislila, da ne bi zmogla tega dela, ker počnem preveč stvari. Toda kljub temu sem poskusila – in ostala.

Ali zaslišujete alpiniste o njihovih vzponih v Himalaji v slogu Miss Hawleyeve?

Ne! To je nemogoče. Tega ne zmore nihče. Bila je edinstvena. Uspelo ji je pripraviti alpiniste, da so bili videti čisto majhni, čeprav je bila drobcena. Delam zelo drugače. Kar delim z njo, je, da ne presojam. Miss Hawley je hotela imeti vse informacije. Včasih je postala prav slabe volje, če alpinisti niso imeli vseh podatkov. Običajno je zapisala vse podrobnosti. Nastal je rek: če Miss Hawley ne verjame, da si priplezal na goro, potem nisi. Toda ona nikoli ni presojala. Rekla je: "Mene ni bilo tam. Jaz samo zbiram informacije." Če se ji je zdelo nekaj sumljivo, je spraševala in vrtala še pa še, da je prišla do pravih informacij. Nikoli pa ni razsojala. Zdaj delamo zelo drugače. Miss Hawley je umrla 2018, a veliko se je spremenilo že po njeni "upokojitvi". Nemogoče je govoriti z vsakim, ki je po normalki priplezal na Everest ali Makalu ali celo na Anapurno. Jih je preveč. Zdaj so povsod fiksne vrvi in Šerpe, postavljeni so višinski tabori, 50 ljudi se hkrati vzpenja. Nič več jih ne lovim oz. lovimo. Včasih smo jih lovili, zasledovali, zdaj pa prihaja toliko ljudi z gora, da je to nemogoče. Ministrstvo za turizem dobi vse informacije od vodij odprav. Vsak vodja mora ministrstvu izročiti kratek opis poteka in mi dobimo ta opis od ministrstva. Če ste bili na odpravi z dvajsetimi Šerpami, stotimi jeklenkami kisika in bi se radi oglasili pri nas, vas bomo seveda sprejeli. Zadovoljna sem, kajti več ko imam informacij, tem bolje. Lovim samo prave alpiniste, ki plezajo nove smeri na pravi način, tudi na nižje gore, ali nekoga, ki je npr. preplezal Hornbeinov kuloar na Everestu. Nisem sama, zdaj smo majhna ekipa, ki se ukvarja s tem.

Billi v begunskem taborišču Moria na grškem otoku Lesbos; vrsta za pitno vodo
Arhiv Billi Bierling

Ali Himalajska baza podatkov vsebuje podatke tudi o odpravah iz Karakoruma, torej Pakistana?

Samo iz Nepala. V naši bazi imamo le osem osemtisočakov in 450 nižjih gora. Vnašamo samo ekspedicijske vrhove. Nimamo K2, Šišapangme in Nange Parbat, imamo pa vzpone na mejne vrhove Čo Oju, Kangčendzengo in Everest z druge strani.

Izvajate svoje dejavnosti alpinizem, vzdrževanje baze podatkov in humanitarnost popolnoma ločeno ali se medsebojno prepletajo glede na posamezne situacije?

To ni vedno lahko. Datumi odprav so vnaprej določeni. Običajno spomladi letim v Katmandu v začetku aprila in ostanem do sredine junija, v jeseni pa letim sredi septembra in ostanem do srede novembra. Če sem v Nepalu, ko se zgodi potres v Afganistanu, in me potrebujejo, spustim iz rok delo z odpravami v Katmanduju in povem, da grem v Afganistan. Leta 2008 sem z Miss Hawley izmenjala kar nekaj besed, ker sem odšla v Izrael delat za Združene narode. To je bila moja prva priložnost za delo z ZN. Miss Hawley ni bila preveč zadovoljna z mano, ker me ni bilo ob njej, ko me je potrebovala. Zame pa je bilo to delo zelo pomembno. Zagotovila sem si štiri tedne dopusta. In seveda potres v Nepalu. Ko se je zgodil, sem bila v Nemčiji, ker sem morala iti tja. Vrnila sem se s švicarsko humanitarno organizacijo. Na ta način se zadeve lahko prepletajo. Zame je delo s Himalajsko bazo podatkov zelo pomembno, trudim se delati kar najbolje, ampak če se nekje zgodi humanitarna katastrofa, potem … Veste, pri delu z bazo so še sodelavci Jeevan Shrestha, Rodolphe Popier, Tobias Pantel, ki prav lahko delajo brez mene.

Leta 2013 so se italijanski alpinist Simone Moro, švicarski ultratekač in plezalec Ueli Steck ter britanski alpinist in fotograf Jonathan Griffith zapletli v spor – menda je padlo tudi nekaj udarcev – s skupino Šerp, ki je napeljevala fiksne vrvi v Lotsejevi steni, zato je omenjena trojica na hitro sesto-

pila z gore. Kaj ste takrat mislili o tem incidentu in kaj menite danes?

Takrat sem bila blizu, v odpravi na Lotse. Kasneje sem govorila z Uelijem. Po mojem mnenju je bilo tisto, kar se je zgodilo, posledica splošnega nezadovoljstva med Šerpami, ki so bili vedno v ozadju. Toda leta 2013 se je začela pojavljati nova generacija Šerp; mladi, ki so radi plezali, ker so uživali v plezanju. Dejavni so bili na družbenih omrežjih. Videli so, da vsi, ki plezajo na Everest, sploh niso plezalci, med vzponi so jih morali porivati navzgor. Nato so na družbenih omrežjih brali, kako so se slavili: *Poglejte me, priplezal sem na Everest!* Ampak Šerpe so vedeli, da brez njih ne bi nikoli prišli na vrh. Torej, Šerpe so takrat rekli: "Danes napenjamo vrvi, danes ne bo nihče plezal!"

Billi se pogovarja z alpinistom Simonejem Morom. Posnetek zaslona je nastal v Pragi na 18. mednarodnem festivalu alpinizma 2023, na katerem je predavala tudi Billi Bierling.
Posnetek Mire Steinbuch

Toda Jonathan, Simone in Ueli so avtonomni plezalci. Uporabljajo fiksne vrvi, če so tam, čeprav jih ne potrebujejo. Zato za njih ne morejo zapreti gore, gore so za vse. Absolutno drži, da večina ljudi potrebuje pomoč Šerp. Toda ti trije je ne. Kot sem slišala pozneje, so Šerpe povedali, da je bilo nekaj, kar je rekel Simone, ali Ueli, ki ni bil ravno priljubljen med njimi. Sporekli so se in Šerpe so se zares razjezili. Mislim, da je bilo še nekaj več, kot samo ta incident.

Menim, da so zahodnjakom zavidali slavo, njihovo delo pa je ostajalo v ozadju. Še nekaj. Šerpe so sestopili in Ueli je pomislil, da bi dokončali njihovo delo – o tem sem pozneje govorila z njim. Šerpam ni to niti malo ugajalo. To je njihovo delo, njihov ponos. Kaj bi pa vi rekli, če bi pisali članek, morali bi nekam iti, in bi nekdo dejal: bom kar jaz končal tvoje pisanje. Hoteli so pomagati, a so s tem užalili Šerpe. Dogodek je zaznamoval začetek velikih sprememb. Kaj o tem mislim zdaj? Odpravarska pokrajina je popolnoma spremenjena. Leta 2013 je bilo okoli 85–90 odstotkov odprav v rokah zahodnjakov, zdaj jih je 85 odstotkov v šerpovskih rokah. Mislim, da je tako prav.

Pred leti so nekateri ljudje predlagali, da bi morali Everest zapreti za eno leto, da bi se oddahnil od številne množice. Nekdo je rekel, da je to nesmiselna zamisel: "To je samo ogromen kup kamenja, ki mu je vseeno, ali ste na njem ali ne."

Tako je rekla Miss Hawley, kajne?

Da. Se strinjate z njo?

Absolutno. Čeprav mislim, da je Everest imel predahe. Leta 2020 se zaradi korone ni nihče vzpenjal nanj, 2021 malo ljudi, 2015 je bil potres. Pomisliti moramo, da z njim veliko ljudi zasluži svoj prihodek. Ne samo Šerpe, celotna skupnost, tudi nepalska vlada. Everest je ogromen vir prihodkov. Pojdite v Zermatt in recite gorskemu vodniku: "Mislim, da bi morali Matterhorn zapreti za eno leto." Kaj bi odgovoril? "Zapreti Matterhorn? Tam je toliko ljudi …" Imamo svoje probleme, a vedno gledamo Nepal. Kdo smo mi, da bi rekli Nepalcem, kako naj ravnajo? Do tega gojim močna čustva. Če pogledam svojo Zugspitze, 2962 m, najvišjo goro v Nemčiji – noro, koliko ljudi je tam. Mislim, da Everest potrebuje premor, zadnje leto so ga imeli za najvišje smetišče na svetu. Da, kjer so ljudje, so smeti. Morda v Evropi ne toliko kot v Nepalu. Gre za različno kulturo, stranke se zanašajo na Šerpe in nosače. To moramo spremeniti. Ste bili v Katmanduju?

Ne, niti v Nepalu.

Pojdite v Katmandu, smeti so vsepovsod. Zadnje čase se stanje izboljšuje. Tukaj v Helsinkih (kjer je bila med intervjujem po Zoomu, op. M. S.) ni nikjer na tleh niti koščka papirja. V Katmanduju je reka polna raznovrstne navlake in smeti. V Katmanduju začenjamo izobraževati ljudi. Na osem tisoč metrih ni tako lahko pobrati smeti, ostankov. To ni opravičilo. Na Matterhornu imate na voljo več mesecev v letu, na Everestu dobra dva tedna. V tem času se vsi naberejo na kup. Verjetno potrebujemo boljši sistem. Nekaj bi morali spremeniti, mogoče selekcijo, kdo lahko gre in kdo ne; morda samo tisti z določenimi izkušnjami.

Svojo zgodbo o osemtisočakih ste začeli z najvišjim mogočnežem – Mount Everestom. Zakaj ravno z njim?

Dejansko sem se leta 2005 najprej hotela povzpeti na Čo Oju. Tam sem bila z avstralskim alpinistom, zelo izkušenim, a ga nisem mogla dohajati. Rekel je, da nisem preveč dobra, zato nisem več mislila na osemtisočake. Potem sem pri Miss Hawley srečala Russella Bricea, ki je vodil odpravo na Everest in ga intervjuvala. Gledala sem vse tiste ljudi in si mislila: sem tekačica, plezalka – če oni zmorejo, zmorem tudi jaz. Sprva je bila samo misel, ki sem jo povedala prijateljem. Nato sem govorila z Russellom Briceom. Rekel je, da ima v odpravi za leto 2009 še prostor, ponudil mi je dobro ceno in šla sem. Nikoli nisem pomislila, da bom prišla na vrh. Nisem vnaprej rekla, da ne morem, ali nočem, ampak da vidim, kako visoko bom prišla. Potem sem se nenadoma znašla na Južnem sedlu. Mojbog, kako sem prišla sem? In nato Južni vrh! Potem postaneš

Billi pod osemtisočakom Daulagiri, 8167 m
Foto Christoph Miesch

vročičen, hočeš poskusiti še več … Imela sem srečo, da sem bila z Russellom. Naslednje leto sem šla na Manaslu, nato na Lotse, vse z Russellom. Rada sem na odpravah. Če dosežem vrh, je krasno, če ga ne – leta 2022 na Daulagiriju nisem prišla na vrh, a je bilo vseeno lepo.

Do zdaj ste bili na šestih osemtisočakih. Za kdaj načrtujete sedmega?

Hm … res ne vem. Vedno sem mislila, da bi jih bilo fino imeti sedem, ker je to polovica od štirinajst. Veste, imela sem veliko sreče, bilo je veliko čudovitih trenutkov. V visokih gorah nikoli nisem bila v kočljivi, nevarni situaciji, za kar sem zelo hvaležna. Če bi bila priložnost s pravo ekipo, bi šla. Če bi šla, potem verjetno na Gašerbrum, ker nočem več uporabljati dodatnega kisika. Bomo videli. Tudi če se nikoli več ne dotaknem osemtisočaka, bom še vedno srečna. Moja mama je v 91. letu, zdrava, zelo jo skrbi, kadar plezam.

Kako razumete znano frazo Lionela Terraya, ki je tudi naslov njegove knjige *Osvajalci nekoristnega sveta*?

Gore imajo moč. Ljudem dajejo veliko energije, pa čeprav samo stojijo in jih gledajo. V Evropi imamo veliko žičnic in gondol, krajev, kjer gremo lahko množično v gore. To me žalosti. Na Zugspitze vas gondola za 45 evrov pripelje v petih minutah. Veliko je fotoljskih *planincev*. Z napredkom tehnologije, s Šerpami in nosači so visoke gore postale precej dostopne. Ne gre samo za osemtisočake, tudi za vrhove v Evropi. Pred dnevi sem plezala v Alpah. Tam sta bila dva fanta, brez opreme, v supergah. Rekla sta, da gresta na Zugspitze. Ljudje so izgubili spoštovanje do gora, vse se zdi lahko. Niso vsi Nirmal Purja (v šestih mesecih in šestih dne je, z uporabo dodatnega kisika, splezal na vseh 14 osemtisočakov, op. M. S.). Vse je prikazano kot lahko, ampak ni. Ljudje se precenjujejo. Zato sem prej govorila, da bi morala biti pravila, da ne bi toliko ljudi oblegalo Everest. Morali bi imeti vsaj osnovne alpinistične izkušnje. O tem govorimo vsako leto, a se nikoli ne realizira, ker je v tem preveč denarja.

Kaj vam daje alpinizem? Lahko to darilo, ali korist, uporabite v vsakdanjem življenju?

Mislite meni osebno? Vsakič ko grem v gore, hodim, plezam ali tečem, se počutim zelo srečno. Da imam ta hobi, da ga lahko gojim, da mi kolena in kolki to omogočajo. Gore mi dajejo toliko energije. V Garmisch-Partenkirchnu imamo gore pred nosom. Celo v Katmanduju ni treba iti daleč, da pridem na Shivapuri, 2732 m, ali grem na gorski tek. Vsak dan sem hvaležna goram za njihovo energijo. Zaradi njih je moje življenje veliko boljše, lepše.

Prevedli ste knjigo Reinholda Messnerja *Absturz des Himmels* (Padec neba) o Whymperjevem prvenstvenem vzponu na Matterhorn. Ste bili zaradi prevoda z Messnerjem v osebnem stiku? Kaj menite o njem in njegovih dejanjih?

Z njim nisem imela stika. Ta prevod mi je predlagal ameriški založnik. Pred tem sem prevedla knjigi Gerlinde Kaltenbrunner (avstrijska alpinistka z vsemi 14 osemtisočaki, vse brez dodatnega kisika, op. M. S.) in Uelija Stecka. Messner je bil pionir. S Habelerjem sta priplezala na Everest brez dodatnega kisika; do takrat so mislili, da je to nemogoče. Kar se tiče alpinizma in dolgih ekstremnih pohodov, je bil Messner takrat nepremagljiv. Danes so nekateri plezalci precej boljši, kot je bil Messner v svojih dneh, toda tudi oprema je danes veliko boljša kot nekoč. Miss Hawley je o njem vedno govorila zelo spoštljivo. Zanimivo, Miss ga je srečala, ko je bil še mlad alpinist. Komaj je za silo govoril angleško. Opazovala je njegovo rast. Mislim, da je njegovo videnje Himalaje … seveda je vedno razburjen, ko govori o turistih v gorah in jih obsoja, vendar ne smemo pozabiti, da je napisal veliko knjig, in ta svet predstavil mnogim ljudem. Ste slišali za Hannsa Schella?

V tem trenutku se ga ne spomnim.

Vidite, pa pišete o gorah. Hanns Schell je avstrijski alpinist, nekoliko starejši od Messnerja, ki je leta 1976 v Rupalski steni preplezal prvenstveno smer na Nanga Parbat, ki se zdaj imenuje Shellova smer. (Messner je

med drugim dejal, da je ta smer mojstrovina. Op. M. S.) Vendar Schell sploh ni znan, ker ni nikoli napisal knjige! Ne smemo pozabiti, da je Messner tlakoval pot številnim drugim, ki so mu sledili, čeprav so plezali drugače, z dodatnim kisikom in Šerpami.

S soavtorico Karin Steinbach ste napisali knjigo *Ich hab ein Rad in Kathmandu. Mein Leben mit den Achttausendern* (V Katmanduju imam kolo. Moje življenje z osemtisočaki). Če bi vam rekli, da jo predstavite v treh stavkih, kaj bi povedali, da bi vzbudili radovednost potencialnih bralcev?
V treh stavkih?

Da.
V redu. Ne govori samo o gorah. To je knjiga o mojih srečanjih z ljudmi, ki plezajo, ki so dejavni v humanitarnih stiskah … v svojem življenju sem srečala toliko ljudi. Velik del knjige je o Miss Hawley. Moje življenje z Miss Elizabeth Hawley. Oprostite, štirje stavki.

Billi na Everestu, 8848 m, s fotografijo svoje družine
Arhiv Billi Bierling

Haha, nič zato. Kdaj bo prevedena v angleščino?
Hm, ne vem. Če bi sama izbirala, kako bom napisala to knjigo, bi jo v angleščini. Toda 2021. se je oglasil avstrijski založnik, zato sem jo v nemščini. Bila sem v stiku z nekaj ameriškimi in angleškimi založbami, tudi z Mountaineers Books, vendar mislijo, da mednarodno nisem dovolj slavna. Zdi se mi, da bi v angleški verziji mogoče morala spremeniti naslov, v njem omeniti Miss Hawley. Mogoče jo bom prevedla sama, še ne vem. Moja angleščina je dovolj dobra, prevedla sem tri knjige. Torej – mogoče čez leto in pol. Ampak ne želim je izdati v samozaložbi. Mogoče bom v tem času postala slavnejša.

Nepal nosite v svojem srcu. Kako vam Nepal vrača to ljubezen?
O Nepalu premišljujem veliko in z nežnostjo. Trenutno sem v Helsinkih pri prijateljici, ki je živela v Nepalu, njen sin je napol Nepalec. Kaj mi daje Nepal? Veliko energije, hodim v Himalajo, srečujem ljudi, tam imam dobre prijatelje, preprostost življenja. Katmandu je sicer težaven, ko pa si enkrat zunaj njega … Rada imam kaos. Ko sem predolgo v Nemčiji, ga pogrešam. Kaj mi je všeč pri Nepalu? Tam je vse možno. Če moraš v Nemčiji k zobozdravniku, traja dva meseca. V Nepalu ga lahko obiščem isti dan popoldne. V Nemčiji je vse določeno. Če v Nepalu potrebuješ helikopter, ga dobiš v desetih minutah. Če je treba kaj popraviti ali urediti, ljudje to naredijo. Vse skupaj nekako deluje. To mi je zelo všeč. V Evropi pa: ne, ne, to ni možno. Seveda je v Nepalu tudi veliko pomanjkljivosti, slabih strani, a kljub temu imam rada Nepal, vonj Katmanduja. Toda – če bi bila tam 365 dni na leto, ga morda ne bi več tako marala. Mislim, da sem dobro uravnotežila.

Kot alpinistka in mednarodna humanitarka ste bili že v mnogih nevarnih krajih, ampak nesrečo ste imeli ravno v Katmanduju. Kaj se je zgodilo?
Moja kolesarska nesreča? Aa! (skoraj visoki C, op. M. S.) To je bilo tako noro. Napisala sem knjigo, da imam kolo v Katmanduju. Z njim sem se vozila dvajset let in nikoli nisem padla z njega. Lani aprila sem kolesarila in začutila, da sedež ni dovolj pritrjen. Vsako jutro sem si rekla, da ga moram priviti in vsako jutro sem bila prelena. Tistega dne sem se peljala na njem, blago zavila, sedež je popustil, padla sem s kolesa in si zlomila gleženj. Šest tednov sem imela gleženj v trdem hodilnem čevlju. Še vedno imam to dvajsetletno kolo.

Imate zdaj nov sedež?
Ne, sedež je isti, le oporna cev je nova, ker se je stara zlomila. Nemudoma sem odšla v trgovino.

Ste tekli na Zugspitz Ultratrailu?
Da! Letos sem pretekla kratkega, samo 45 kilometrov. Dolgega, 154 kilometrov, sem pretekla leta 2016. Bilo je naporno …

Čestitam.
Najlepša hvala. Pretekla sem ga v 23 urah in pol. Bila sem zelo počasna, toda tudi na osemtisočaku sem zelo počasna.

Torej imata tek na Zugspitze in osemtisočak nekaj skupnega?
Da, absolutno. Izčrpanost. Nisem zelo močna, tudi zelo dobra tekačica nisem; nisem hitra, ampak vse je v psihi. Veste, ne moreš biti *pezde*; biti moraš trd, žilav, vztrajen, nepopustljiv. Najlažje je reči: vdam se. Primer – tek na Zugspitze, ura dve zjutraj. Bilo je mrzlo, deževalo je, skoraj sem odnehala. A tega sem vajena, ker sem dostikrat izpostavljena naravnim elementom. Govorila sem si: lahko nadaljujem, v redu bom. Toda obenem morate poslušati tudi svoje telo in vedeti, kdaj odnehati – bodisi na ultra teku ali osemtisočaku.

Hvala, ker ste si vzeli čas za *Planinski vestnik*. Vso srečo vam želim.